

การยอมรับระบบทำงานสมัยใหม่ของสตรีไทยมุสลิม : ศึกษากรณี
สตรีไทยมุสลิมที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปัตตานี

นาย สุทัศน์ ศิลปวิศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-816-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1670.2443

THAI MUSLIM WOMEN'S ACCEPTANCE OF MODERN WORKING SYSTEM
: A CASE STUDY OF MODERN INDUSTRIAL WORKERS IN PATTANI

Mr. Suthat Sillapavisarl

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-816-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การยอมรับระบบทำงานสมัยใหม่ของสตรีไทยมุสลิม
: ศึกษากรณี สตรีไทยมุสลิมที่ทำงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี

โดย

นายสุทัศน์ ศิลปวิศาล

ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารง สุทธาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ เสาวนีย์ จิตต์หมวด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ตุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันญา สันญาวิวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารง สุทธาศาสตร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ เสาวนีย์ จิตต์หมวด)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ตินณะกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุทัศน์ ศิลปวิศาล : การยอมรับระบบทำงานสมัยใหม่ของสตรีไทยมุสลิม : ศึกษารณีสตรีไทยมุสลิมที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปัตตานี (THAI MUSLIM WOMEN'S ACCEPTANCE OF MODERN WORKING SYSTEM : A CASE STUDY OF MODERN INDUSTRIAL WORKERS IN PATTANI) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อารง สุทธาศาสตร์
อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.เสาวนีย์ จิตต์หมวด , 173 หน้า. ISBN 974-632-816-6

การศึกษาวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการยอมรับระบบทำงานสมัยใหม่ของสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนามากและน้อย โดยศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของการเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ความสำนึกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกบ้าน การประสบปัญหาในการทำงาน ทางออกของปัญหา ของสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปัตตานี จำนวน 344 คน โดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ ใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่า T-test ในการตรวจสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน พบว่า สาเหตุการเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ของสตรีไทยมุสลิม ทั้งที่มีความเคร่งครัดในศาสนามากและน้อย มีสาเหตุเหมือนกันคือ เป็นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยทางด้านสังคม สำหรับด้านความสำนึกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกบ้าน ของสตรีทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 กล่าวคือ สตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนามาก มีความสำนึกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกบ้าน น้อยกว่าสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย ส่วนการประสบปัญหาในการทำงาน ในด้านเพื่อนร่วมงานและข้อกำหนดของโรงงาน พบว่า สตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนามาก ประสบปัญหาน้อยกว่าสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย ส่วนด้านกระบวนการทำงาน สตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก ประสบปัญหา มากกว่า สำหรับทางออกของปัญหาเมื่อเกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา สังคมวิทยา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C530473 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY
KEY WORD: MUSLIM / ACCEPTANCE / INDUSTRIAL / PATTANI

SUTHAT SILLAPAVISARL : THAI MUSLIM WOMEN'S OF MODERN WORKING
SYSTEM : A CASE STUDY OF MODERN INDUSTRIAL WORKERS IN PATTANI.
THESIS ADVISOR : ASST.PROF. ARRONG SUTHASART, Ph.d. CO-ADVISOR
ASSO.PROF. SAOWANEE CHITMUAD, 173 pp. ISBN 974-632-816-6

This research attempts to study the acceptance of modern working system of the thai muslim women who are variedly devout in religion by investigating the causes of entering the industrial factories, consciousness in working outside the families, occupational problems as well as their solution, of such working women in the factories in Pattani province.

The sample of the study is composed of 344 women who are in the industrial factory in Pattani. Questionnaires are employed for the collection of data. Percentage, Mean Test, and T-test are variously used to examine the Hypotheses concerned.

In the analysis of the data in order to test the Hypotheses, it is found that the primary reasons for working in the industrial factory for the Thai Muslim women for both of more and less religious are economic rather than social. As for the consciousness for working outside the family of both groups it is different, at statistical significance at 0.05, i.e. The women who are more religious are less conscious for working outside the family than those who are less religious. As to the occupational problem confronted it is found that the women who are more religious face less problem than those who are less religious. As far as follow workers and regulation of the factory are concerned, the Thai Muslim women who are more religious seem to face with more problem. There is however, no difference as far as the solution to the problem is concerned.

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....

สาขาวิชา..... สังคมวิทยา.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ..... *nm*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Arrong Suthasart*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *SAOWANEE CHITMUAD*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารง สุทธาศาสน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีค่ายิ่ง ตลอดจนการตรวจ แก้ไขวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สัณญา สัณญาวิวัฒน์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ดินณะกุล กรรมการ รองศาสตราจารย์ เสาวนีย์ จิตต์หมวด อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้แนะแนวทางการวิจัย การเขียน การตรวจ แก้ไขวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์แห่งวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ คุณกนกพล หิรัญวิริยะ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล คุณกิตติชัย รัตนะ คุณทิวา ตั้งวงศ์ธนาภา คุณเรวดี กาญจนกุล คุณนฤติกุล จันทรวงศ์ ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ และให้กำลังใจในด้านต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

และท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อสมคิด ศิลปวิศาล และคุณแม่พิน ศิลปวิศาล เป็นอย่างสูงที่ทำให้มีโอกาสสู่การเรียน และเป็นกำลังใจตลอดเวลา ตลอดจนขอขอบคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนการศึกษาวิจัยสำเร็จลงด้วยดี และเอื้อประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

สุทัศน์ ศิลปวิศาล

ตุลาคม 2538

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5

2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับศาสนาของ แมกซ์ เวเบอร์.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับชาวไทยมุสลิม.....	11
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สมมุติฐานในการวิจัย.....	18

3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
การสุ่มตัวอย่าง.....	25
การเก็บข้อมูล.....	25
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	26
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
ตัวแปรในการวิจัย.....	28
การวัดตัวแปรและการดำเนินการปฏิบัติ.....	29
การวางแผนวิเคราะห์และตีความข้อมูล.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สภาพทั่วไปของจังหวัดปัตตานี.....	35
จังหวัดปัตตานีและชาวไทยมุสลิม.....	39
ลักษณะอุตสาหกรรมในจังหวัดปัตตานี.....	41
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	70
ลักษณะทั่วไปของข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร.....	96
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	100
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	131
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	132
ผลการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎี.....	148
ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย.....	155
ข้อเสนอแนะ.....	156
เอกสารอ้างอิง.....	158
ภาคผนวก.....	165
ประวัติผู้เขียน.....	173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงพื้นที่และประชากรของจังหวัดปัตตานี.....	38
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุน และเงินทุน แยกตามรายอำเภอ.....	46
ตารางที่ 3	แสดงเปรียบเทียบเงินลงทุนในอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2530-2536.....	47
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา.....	71
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของระดับอายุ ของกลุ่มตัวอย่าง สตรีไทยมุสลิมจำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา.....	72
ตารางที่ 6	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของความรู้ความเข้าใจในคัมภีร์ อัลกุระอ่าน ของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา มาก และความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	75
ตารางที่ 7	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของความรู้ความเข้าใจใน อัล-หะดีษ ของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา มากและความเคร่งครัด ในศาสนา น้อย.....	78
ตารางที่ 8	แสดงจำนวน และอัตราส่วนร้อยละของความรู้ความเข้าใจใน ประวัติศาสตร์อิสลามของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา มาก และความ เคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 9	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละของความรู้ความเข้าใจในชาโรอะฮ์ (หลักปฏิบัติ) ของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนาและความเคร่งครัดในศาสนาน้อย.....85
ตารางที่ 10	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละ ของการมีเพื่อนที่นับถือศาสนาพุทธ ของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนาและความเคร่งครัดในศาสนา.....88
ตารางที่ 11	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละ ของทักษะการทำงานของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนาและความเคร่งครัดในศาสนา.....93
ตารางที่ 12	แสดงจำนวนและอัตราส่วนร้อยละ ของความพึงพอใจในการจัดเวลา ละครวมของโรงงานของกลุ่มตัวอย่างสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนาและความเคร่งครัดในศาสนา.....95
ตารางที่ 13	แสดงจำนวนค่าสถิติพื้นฐานของความเคร่งครัดในศาสนา.....98
ตารางที่ 14	แสดงจำนวนค่าสถิติพื้นฐานของความสันทัดกับมิตรชอบในการทำงาน นอกบ้าน.....100
ตารางที่ 15	แสดงสาเหตุของการเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ของสตรีไทยมุสลิม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนาและความเคร่งครัดในศาสนา.....101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 16	แสดงผลสาเหตุของการเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แบ่งกลุ่มของสตรีไทยมุสลิม จำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนามากและความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....105
ตารางที่ 17	แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทิกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกร้านในด้านการมาถึงที่ทำงานก่อนเวลาหรือทันเวลาเป็นประจำแตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย 107
ตารางที่ 18	แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทิกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกร้านในด้านการมาทำงานเป็นประจำ แตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....109
ตารางที่ 19	แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทิกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกร้านในด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงงาน แตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....111
ตารางที่ 20	แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทิกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกร้านในด้านการเฝ้ารับมอบหมายงาน แล้วทําเสร็จทันเวลาที่กำหนดแตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....113
ตารางที่ 21	แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทิกรับผิดชอบต่อการทำงานนอกร้านในด้านการเมื่อเห็นสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นในโรงงานแล้วบอกหัวหน้าทราบแตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 22 แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา มาก จะมีความสันทัดรับผิดชอบต่อการทำงานนอกบ้าน โดยรวมทุกเรื่อง แตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความเคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	117
ตารางที่ 23 แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา มาก จะประสบปัญหาในการทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมด้านเพื่อนร่วมงาน แตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	119
ตารางที่ 24 แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา มาก จะประสบปัญหาในการทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมด้านกระบวนการทำงาน แตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	121
ตารางที่ 25 แสดงผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา มาก จะประสบปัญหาในการทำงานในโรงงาน อุตสาหกรรมด้านข้อกำหนดของโรงงานแตกต่างกับสตรีไทยมุสลิมที่มีความ เคร่งครัดในศาสนา น้อย.....	123
ตารางที่ 26 แสดงทางออกของปัญหาจากการทำงานของสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยจำแนกตามความเคร่งครัดในศาสนา มาก และน้อย.....	125
ตารางที่ 27 แสดงทางออกของปัญหาจากการทำงานของสตรีไทยมุสลิมที่เข้ามาทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านการละเมิดโดยจำแนกตามความเคร่งครัด ในศาสนา มากและน้อย.....	128